

17. Interpelácia poslankyne Národnej rady Slovenskej republiky A. Zemanovej na ministerku pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky G. Matečnú podaná 15. júna 2016 vo veci reštitučných konaní k poľnohospodárskej a lesnej pôde

Anna Zemanová

Poslankyňa Národnej rady Slovenskej republiky

SEKRETARIÁT PREDSEDU NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY		
Dátum zaevidovania:		
15-06-2016		
Číslo spisu: PREDP-336/2016		
Listy: 1/-	Prílohy: 1/3	
RZ	ZH	LU

V Bratislave dňa 9. júna 2016

Vážená pani ministerka,

dňa 14.3.2016 bola do NR SR doručená Správa verejnej ochrankyne práv JUDr. Jany Dubovcovej podľa § 23 ods. 1 zákona č. 564/2001 Z.z. o verejnom ochrancovi práv v znení neskorších predpisov za obdobie roka 2015 (ďalej len „Správa“). Vo februári 2015 bola poverená kancelária verejného ochrancu práv vykonaním prieskumu zbytočných prietahov v reštitučných konaniach k poľnohospodárskej a lesnej pôde.

Štát realizoval nápravu majetkových krívd spôsobených v minulosti postupmi vtedajších štátnych orgánov prostredníctvom tzv. reštitúcií. Koncepcia reštitúcií vychádzala z uznania platnosti právnych predpisov a právnych aktov minulého režimu a z nevyožiteľnosti nápravy aspoň niektorých spôsobených krívd. Zvolený bol princíp vrátenia majetku po splnení určitých podmienok, nie princíp automatického obnovenia vlastníckych práv. Nárok na reštitúciu bol priznaný oprávnenej osobe, nie vlastníkovi. Oprávnená osoba mala možnosť začať proces, na konci ktorého sa mohla stať vlastníkom.

V súčasnosti nie sú ešte stále právoplatne ukončené všetky reštitučné konania k poľnohospodárskej a lesnej pôde. Ide o reštitučné nároky, ktoré boli upravené podľa nasledovných právnych predpisov.

- Zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov a
- Zákona č. 503/2003 Z.z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona NR SR č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov.

O uvedených reštitučných nárokoch rozhodujú správne orgány, ktorými sú v súčasnosti odbory pozemkové a lesné okresných úradov (ďalej ako OPaL OÚ). Verejný ochranca práv pri preskúmaní podnetov zistil, že správne orgány často nedodržiavajú zákonom stanovené lehoty pre rozhodovanie. V niektorých reštitučných konaniach boli zistené obdobia nečinnosti OPaL OÚ, ktoré trvali aj niekoľko rokov. V súčasnosti je 49 orgánov verejnej správy, ktorými sú OPaL OÚ, a ktoré v prvom stupni rozhodujú o uvedených reštitučných nárokoch. Na reštitučné konania sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní. V súčasnosti správne orgány rozhodujú o reštitučných nárokoch uplatnených podľa zákona č. 229/1991 Zb. už cca. 23 rokov! A v prípade zákona č. 503/2003 Z.z. ide zhruba o 11 rokov neskončené správne konania. Mám za to, že takáto doba trvania reštitučných konaní je neprijateľná a je v rozpore so základným právom na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.

V uvedených súvislostiach žiadam o zodpovedanie otázok vyplývajúcich zo Správy :

1. Vysvetlenie rozdielov v priemernom počte ukončených reštitučných konaní za rok na jednotlivých úradoch. Zdôvodniť, či sú spôsobené vyššou zaťaženosťou inou agendou alebo inými faktormi, vrátane spôsobu prerozdelenia agendy medzi zamestnancov úradu?
2. Aké konkrétne opatrenia navrhnete na zlepšenie situácie? V Správe sú návrhy na opatrenia smerujúce k efektívnejšiemu využívaniu personálnych kapacít rezortu, ktoré povedú k vyrovnaniu značných rozdielov v zaťaženiach medzi jednotlivými úradmi, resp. pracovníkmi? Zo Správy vyplýva, že na niektorých úradoch pracovníci úradov sa reštitučnej agende venujú aj popri inej agende, často bez potrebnej miery špecializácie. Jedným z dôvodov prietahov môže byť práve veľká kumulácia agendy na jedného pracovníka. Aké je stanovisko rezortu k zisteniam v Správe a z toho vyplývajúcich návrhov opatrení?
3. Na základe zistení verejná ochrankyňa práv navrhla, aby Ministerstvo prijalo opatrenia na zabezpečenie dodržiavania základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov v ešte právoplatne neukončených reštitučných konaniach, a to konkrétne:
 1. vykonať v spolupráci s vedúcimi OPaL OÚ kontrolu, či rozdiely v priemernom počte ukončených reštitučných konaní za rok sú spôsobené vyššou zaťaženosťou inou agendou, alebo inými faktormi, vrátane spôsobu prerozdelenia agendy medzi zamestnancov úradu,
 2. prijať opatrenia smerujúce k efektívnejšiemu využívaniu personálnych kapacít rezortu, ktoré povedú k vyrovnaniu značných rozdielov v zaťaženiach medzi jednotlivými úradmi resp. pracovníkmi,
 3. prijať opatrenia na personálne posilnenie tých OPaL OÚ, ktoré by aj napriek vysokému počtu právoplatne rozhodnutých vecí ročne, pri súčasnom vysokom zostatku nerozhodnutých reštitučných nárokov, nemohli zabezpečiť plynulosť konaní,
 4. zabezpečiť, aby zamestnanci, ktorí rozhodujú reštitučnú agendu a nemajú právne vzdelanie, mali možnosť získať právne poradenstvo v problematických veciach (napr. určením osoby na ministerstve alebo okresných úradoch v sídle kraja).
4. Aké konkrétne opatrenia navrhnete, aby pri súčasnom vysokom zostatku nerozhodnutých reštitučných nárokov bolo zabezpečená plynulosť konaní?
5. Ako jeden z vážnych nedostatkov bola identifikovaná zlá spolupráca a nedostatočná súčinnosť v reštitučných konaniach so Slovenským pozemkovým fondom. Ako budete riešiť problém dlhotrvajúcej nečinnosti Slovenského pozemkového fondu pri poskytovaní súčinnosti v reštitučných konaniach?
6. Jedným z analyzovaných dôvodov bol aj nedostatočný rozpočet na spracovanie nevyhnutných podkladov, a to na vyhotovovanie príslušných geometrických plánov. Aké úpravy v rozpočte navrhnete na odstránenie tejto prekážky?

7. Aké opatrenie prijmete na riešenie reštitučných nárokov v bývalom vojenskom obvode Javorina? K predmetnej záležitosti bola dňa 27.4.2016 do NR SR doručená aj petícia pôvodných vlastníkov a dedičov, ktorí sa dožadujú odstráneniu krívd a urýchleniu riešenia.

S úctou

Vážená pani
Gabriela Matečná
Ministerka
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR
Dobrovičova 12
812 66 Bratislava